

יש מילים חדשות!

מה עוד חדש באקדמיה?

בישיבתה של האקדמיה ללשון העברית בו' בטבת תשפ"ד, 18 בדצמבר 2023, אושרו שמות פטריות ושמות חיפושיות וכן אושרו כמה מונחים יחידים. הינה שניים מהם:

אֶחָיוּת – לאורך שנים מגיעות לאקדמיה פניות למצוא פתרון למקצוע האחיות והאחים במקום **סיעוד**. כידוע מונח זה מזוהה היום עם הטיפול בקשישים ובאנשים אחרים הזקוקים לעזרה צמודה ולהשגחה; מכאן 'חוק הסיעוד', 'גמלת סיעוד', 'ביטוח סיעודי', 'מחלקה סיעודית'. ההצעה אחיות התקבלה בעצה אחת עם נשות המקצוע במשרד הבריאות

יְפֵה־פָּה – אל האקדמיה ללשון העברית הגיעו בקשות חוזרות ונשנות להחליף את שם הרכיכה פִּי־כֹנֵשִׁי בשם אחר, בייחוד על רקע העובדה המצערת שהמילה 'כוש' נעשתה שם גנאי. הבקשה הופנתה לוועדה לזואולוגיה, וזו אימצה את הצעתו של יוסף הלר, יו"ר הוועדה לשעבר, יְפֵה־פָּה.

להרחבה ולרשימות המונחים המלאות שנקבעו

- **יצא לאור גיליון חדש של כתב העת 'העברית'** – רבעון בענייני הלשון העברית המיועד לציבור המתעניינים בלשון העברית ובתולדותיה. [לרכישת הגיליון](#) | [לרכישת מינוי שנתי לכתב העת 'העברית'](#)

- **מלגת האקדמיה** – תלמידי החוגים ללשון העברית באוניברסיטאות בישראל מוזמנים להגיש מועמדות למלגת האקדמיה ע"ש ראובן אוחנא ז"ל לשנת תשפ"ד. [לכל הפרטים](#)

- **סיור במרכז התרבות וההדרכה** – מרכז התרבות וההדרכה ממין קבוצות של תלמידים וקבוצות מאורגנות ללמידה ולחווייה בתחומי השפה, התרבות והחברה. [לכל הפרטים](#)

- **תודה לכל המשתתפים באירועי יום העברית תשפ"ד** – אירועי יום העברית מאחורינו, ואתם מוזמנים להתרשם משלל הפעילויות והמיזמים שהתקיימו. [לעיון בעמוד המיוחד באתר](#)

עם סגולה

עם ישראל מוכתר בתואר **עם סגולה**. על פי ספר שמות האל מבטיח לעם ישראל: "וְהָיִיתֶם לִי סֶגְלָה מְכֻלָּה הָעַמִּים" (יט, ה), ובספר דברים מופיע הצירוף עצמו: "וְבָךְ בָּחַר ה' לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סֶגְלָה מְכֻלָּה הָעַמִּים" (דברים ז, ו; וכן יד, ב; כו, יח). בתרגומים הארמיים למקרא "עם סגולה" הוא "עם חביב", ומכאן להוראת הביטוי הידועה מימים ימימה: עם ישראל אהוב וחביב לפני האל.

אלא שמפסוקים אחרים אפשר ללמוד שלמילה 'סגולה' יש הוראה מוחשית, למשל "כְּנֻסְתִּי לִי גַם כְּסֶף וְזָהָב וּסְגֻלֹת מְלָכִים" (קהלת ב, ח). נראה אפוא כי סגולה ביסודה היא 'נכסים', 'רכוש' ואולי דווקא 'רכוש יקר ערך', וכך נתקבלה המשמעות 'קניינו היקר והחביב של האל'.

האם יש קשר בין 'עם סגולה' ובין 'משקל סגולי'? ומניין לנו 'סגל' ו'הסתגלות'? ומה בין סגולה לצבע סגול?

על כל אלו ועוד בתשובה חדשה באתר

השתלמות בלשון שירת תור הזהב בספרד

ואלה שמותיהן – נשים מאמצות שמות משפחה עבריים בתקופת התחייה ולאחריה

בתהליך השיבה לציון העסיקה את השבים בין השאר שאלת השמות הפרטיים ושמות המשפחה: האם יש לעברת אותם אם לא? רבים שינו את שמם הפרטי לשם עברי, ורבים אף יותר עברתו את שם משפחתם.

לדברי אהרון ראובני, עם קום המדינה נשאו כשליש מן התושבים היהודיים שמות משפחה עבריים. עם זאת נראה שרק מעט נשים עברתו באותם ימים את שם משפחתן. והינה בחיפוש מקיף בעיתונות העברית של סוף המאה התשע-עשרה ותחילת המאה העשרים נמצאו כ-400 נשים בארץ ישראל ובארצות הגולה שבחרו שם משפחה עברי החתום בסיומת הנקבה 'ית'.

במאמר מאת סמדר ברק שהתפרסם בגיליון החדש של כתב העת 'העברית' היא סוקרת את התופעה, את שורשיה ואת דרכי היצירה של שמות המשפחה הללו.

לקריאת המאמר | לרכישת גיליון העברית עא

שפה שמחברת אותנו

מערך ההשתלמויות באקדמיה ללשון העברית מציג
השתלמות בת 12 מפגשים לציבור הרחב בנושא **לשון**
שירת תור הזהב בספרד.

בהשתלמות נלמד על "צחות הלשון" ועל "דוחק השיר",
נכיר את אוצר המילים ואת הדקדוק של המשוררים
ונלמד לדקלם שירים לפי משקלם ולפי מסורת ההגייה
שבפי המשוררים. ההשתלמות תכלול גם קריאה
מונחית בשירים שלמים.

המרצה הוא **יהונתן רוסן ממן**, מרכז מערך
ההשתלמויות (בפועל) של האקדמיה ללשון העברית.
רוסן־ממן חוקר את לשון שירת ספרד בלימודיו
האקדמיים, והוא לימד שירה בבתי ספר לתלמידים
מחוננים ובתיכונים. .

לפרטים נוספים ולהרשמה להשתלמות

מאות כבר הזמינו את ערכת הכרזות המיוחדת
שהוצאנו לקראת יום העברית תשפ"ד ובה עשרים
כרזות מעוצבות המציגות עשרים מילים שנותנות קול
ומשמעות לתקופה.

את המילים בחרו עשרים נשים וגברים – אם ששכלה
את בנה הלוחם, אימהות שילדיהן נחטפו, שוטרת
שלחמה בשדרות, בני נוער מפונים מהדרום ומהצפון,
תושבי העוטף לוחמי צה"ל, אישי ציבור, רופאים
ומתנדבים – כולם הפנים היפות של ישראל.

ערכת הכרזות נמסרת חינם.
(תשלום עבור דמי משלוח בלבד).

להזמנת ערכת הכרזות
לעיון במיזם המיוחד לרגל יום העברית תשפ"ד

תמיכה באקדמיה

שאלה בעברית

חנות הספרים

אם נתקלתם בבעיות תצוגה [לחצו כאן](#) [לצפייה בדפדפן](#)

להתראות באיגרת הבאה!

להסרה מרשימת התפוצה לחצו כאן | ניהול הרשמות | תמיכה באקדמיה | [Subscribe to English Newsletter](#)
האקדמיה ללשון העברית, קריית האוניברסיטה, גבעת רם, ת"ד 90004, ירושלים 9190401

MailPoet